

Dr. Bánki Horváth Midály

Szellemi alkotásokhoz fűződő jogok elismerése. A szerzői jog védelme.

 NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Munkavállalással és vállalkozással kapcsolatos gazdasági és jogi ismeretek alkalmazása

A követelménymodul száma: 0981-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SzT-011-50

A SZELLEMI ALKOTÁSOK JOGA

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Munkája során gyakran keres információkat az interneten. A net kimeríthetetlen kincsbánya, számos szakmai kérdésre talált úgy választ, hogy letöltött a világhálóról egy-egy tanulmányt, felhasználva az ott talált eredményeket. Szeretne új filmek és zenék után is kutakodni, jóval előbb megnézheti őket, mint a moziban – és ráadásul ingyen!

Minap azonban a televízióban hallott az engedély nélküli letöltések tilalmáról. Elgondolkozott azon, vajon letöltheti-e ingyen az ön által kiválasztott játékfilmet?

A következő tartalomemlem alapján ismerkedjen meg a szerzői jogok alapvonásaival és adjon választ a kérdésre!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A SZELLEMI ALKOTÁSOK JOGA, BEVEZETŐ

A szellemi alkotások joga a polgári jog egyik részterülete. Olyan jogok összessége, amelyek az alkotó személyiség autonómiáját garantálják, védelemben részesítve az önmegvalósítás, a tudományos gondolkodás és a művészi önkifejezés szabadságát.

A szellemi alkotások jogához kötődő jogviszonyokat (a jog által szabályozással biztosított társadalmi viszonyokat) két nagy csoportba sorolhatjuk:

1, Abszolút szerkezetű jogviszonyok:

Olyan alapjogviszonyok, amelyek minden kívülállóval szemben védelemben részesítik az alkotók személyhez fűződő jogait, azaz mindazokat a nehezen körülhatárolható jogosultságokat és kötelezettségeket, amelyek az embernek, mint természetes személynek, a háborítatlanságát, integritását biztosítják, garantálva a beavatkozás – mentességnek azt a fokát, amely a személy társadalmi szerepének, rendeltetésének betöltéséhez szükséges.

Biztosítják továbbá a személy integritásának védelme mellett az alkotó ember által létrehozott dolog, az alkotás feletti rendelkezési jogot.

2, Relatív szerkezetű jogviszonyok:

Azokat a jogosultságokat és kötelezettségeket szabályozzák, amelyek a szellemi alkotások létrehozásával vagy felhasználásával kapcsolatosak.

Az első csoportba tartozó abszolút szerkezetű jogviszonyokat a jog a tulajdoni viszonyok, az úgynevezett dologi jogi viszonyok mintájára szabályozza. Ezért nevezzük ezeket az alapjogviszonyokat a szellemi tulajdon viszonyainak is. E tulajdonviszonyok képezik az alkotók vagyoni jogainak első csoportját.

A vagyoni jogok második nagy csoportját adó relatív szerkezetű jogviszonyok az előbbi szellemi tulajdon hasznosítására szolgálnak. Ide soroljuk a különféle licenzeket (licencia szerződéseket), a megzenésítésre vagy megfilmesítésre irányuló szerződéseket.

A magyar jog szerint az alkotók személyiségi és vagyoni jogai összetartoznak, egységes egészet alkotnak. Ugyanakkor a személyiségi jogok a dolog természetéből fakadóan az alkotó emberhez tapadnak, attól el nem választhatóak. A vagyoni jogok ezzel szemben forgalomképesek és átruházhatóak, azaz adhatóak- vehetőek, átörökíthetőek.

A SZERZŐI JOGVISZONY

A szellemi alkotások jogának egyik fő területe a szerzői jog. Jogi szabályozását a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben (röviden: Szjt.) találjuk.

A jogilag szabályozott társadalmi viszonyok, a jogviszonyok egységes szempontok szerint vizsgálhatóak. Minden jogviszonynak van alanya, tárgya és tartalma. A jogviszony alanyát azok a természetes és jogi személyek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok képezik, amelyekre az adott jogviszony rendelkezést tartalmaz.

A jogviszony tárgya, amire a jogviszony alanyainak jogai és kötelezettségei vonatkoznak. Ez a valami lehet nem anyagi jellegű (például az ember élete, testi épsége, az állam rendje, biztonsága stb.), vagy anyagi jellegű (például a dolgok adás-vétele, cseréje, ajándékozása, bérlete stb.).

A jogviszony tartalma alatt a jogviszony alanyainak jogosultságait és kötelezettségeit értjük. Az alanyi jogosultság azt jelenti, hogy valamely jogosultságot jelent a jogviszony alanya számára a jogszabályban biztosított lehetséges magatartás. Az alanyi kötelezettség pedig a jogviszony alanya számára a jogszabályban előírt és más által követelhető cselekedet (tevés) vagy bizonyos magatartástól való tartózkodás. Vizsgáljuk meg ezeket a jellemzőket a szerzői jog esetében!

A SZERZŐI JOGVISZONY ALANYA

A szerzői jogviszony alanya, azaz jogosultja maga a szerző. Szerzőnek a jog azt a személyt tekinti, aki a szerzői művet megalkotta. Például aki a verset írta, a festményt megfestette, egy dal zenéjét megkomponálta.

A szerző munkája, alkotó tevékenysége elválik a hétköznapi értelemben vett munkától hiszen különleges képesség – tehetség – és a hétköznapiától eltérő erőfeszítés, elhivatottság kell hozzá.

Abban is eltér a szabályozás a hagyományos értelemben vett munkáétól, hogy az alkotómunkához való jog mindenkinek alanyi joga. Ebben a tekintetben a jogalkotó semmilyen feltételt vagy mértéket sem szab, mert az képtelenség volna. Gondoljunk csak bele, Mozart már kisgyermekként komponált és koncertezett, s számos megszállott művész, vagy tudós dolgozik művén éjt nappallá téve, mit sem törődve a munkaidő hosszával, vagy a pihenőidő betartásával.

Egy művet több szerző is megalkothat. A jogi szabályozás ebben az esetben társszerzőket illetve szerzőtársakat különböztet meg. Több szerző akkor minősül szerzőtársnak, ha a közös mű egységes és oszthatatlan, önálló művekre nem bontható szét. Ez akkor fordul elő, ha a szerzők az alkotó munkát közösen végezték, egymás akaratára és tudatára kölcsönösen hatottak (például a Paul McCartney – John Lennon szerzőpáros a Beatlesből). Ilyenkor az egységes szerzői jog a szerzőtársakat egységesen illeti meg.

Egymás közti viszonyukban az alkotásban való közreműködés arányában (ha ez nem állapítható meg: egyenlő arányban). Ha a közös mű önállóan is felhasználható részekre szétválasztható, társszerzőkről beszélünk. A társszerzőket a szerzői jog külön-külön, az egyes részekre önállóan illeti meg (pl. egy tanulmánykötet esetén).

Szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű). A védelem a gyűjteményes művet megilleti akkor is, ha annak részei, tartalmi elemei nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben. A gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt illeti, ez azonban nem érinti a gyűjteménybe felvett egyes művek szerzőinek jogait¹

A SZERZŐI JOGVISZONY TÁRGYA

A szerzői jogviszony tárgya: a szerzői mű. Az Sztj. értelmében a szerzői műnek az irodalmi, művészeti vagy tudományos alkotások körébe kell tartoznia, az irodalmi, művészeti vagy tudományos alkotás kritériumait azonban a törvény nem határozza meg, ezek kimunkálását a jogtudományra és a bírói gyakorlatra bízta. Ezek szerint szerzői műnek akkor tekinthető egy alkotás, ha:

- a) egyéni eredeti jellege van (akár tartalmában, akár formájában);
- b) valamilyen rögzített formában jelenik meg (azaz mások számára hozzáférhető, megismerhető, reprodukálható);

---

¹ 1999. évi LXXVI. tv. 5–7. §

c) legalább egy minimális alkotói színvonalat elér (a laikus, "naiv alkotások" színvonalát legalább minimális mértékben meghaladja).

A felsorolt kritériumok esetenkénti meglétének vagy hiányának megállapítása a társadalmi (piaci) értékítélet, illetőleg, jogvita esetén, a bírói mérlegelés körébe tartozik.

Tipikus szerzői művek: a regények, versek, drámák, egyéb irodalmi művek, festmények, rézkarcok, fotóművészeti alkotások, szobrok és más képzőművészeti alkotások, természet- és társadalomtudományi művek, a táncjáték, pantomim és más színpadi művek, zeneművek és dalszövegek, film- és videó alkotások, a számítógépi program (szoftver), a nyilvánosan tartott beszédek, az építészeti alkotás és annak terve stb.²

1. ábra. Szerző és műve³

Nem minősül szerzői alkotásnak a törvény értelmében a nyersfordítás, a jogszabályok szövege, a hatósági határozatok, bírósági ítéletek szövege, az ügyirat, a szabvány, a hivatalos közlemények, egyéb kötelező rendelkezések stb., így ezek nem állnak szerzői jogi oltalom alatt.

---

² 1999. évi LXXVI. tv. 1. § (4) bekezdés

³ <http://www.purdue.edu/uns/x/2007b/071026CelArmstrongSculpt.html> – 2010. szeptember 05-ei állapot szerint

A SZERZŐI JOGVISZONY TARTALMA

A szerzői jogviszony tartalmánál, ahogy a tartalomemlék bevezető részében is tettük, vizsgáljuk külön a szerző személyéhez fűződő alapjogosultságokat és a szerzőt az alkotásával kapcsolatosan megillető vagyoni jogokat!

A szerző személyhez fűződő jogai a következők:

1. A szerzői névjog alapján követelheti a szerző, hogy művén, a mű felhasználása, részletének átvétele, idézése vagy ismertetése során nevét feltüntessék, vagy fordítva, hogy ne tüntessék fel. Joga van ahhoz is, hogy álnévet (szerzői, írói álnév) használjon. Ha neve korábbi azonos nevű szerzővel összetéveszhető, akkor a másik szerző névjogának védelme érdekében a szerző a saját nevét csak megkülönböztető toldással vagy elhagyással használhatja.

2. A szerzői minőség elismeréséhez való joga alapján a szerző bárkivel szemben felléphet e minőségének bármilyen kétségbevonása esetén.

3. A szerzőt megilleti a nyilvánosságra hozatal joga valamint ennek fordítottja is, a mű titokban tartásának joga. A szerzők általában a nyilvánosság számára alkotnak, a nyilvánosságra hozatal egy elvi lehetőség arra, hogy a művet bárki megismerhesse. A mű nyilvánosságra hozatala előtt csak a szerző (vagy az ő engedélyével más) adhat a nyilvánosság számára tájékoztatást a mű lényeges tartalmáról. Ha egy elhunyt szerző hagyatékából kerül elő egy mű, úgy megdönthető törvényi vélelem az, hogy művét nyilvánosságra szánta.

4. A már nyilvánosságra hozott művek esetén a szerzőt megilleti a nyilvánosságra hozatali engedély visszavonásának és a további felhasználás megtiltásának joga is, ezt azonban csak alapos okból (pl. a mű hibája, nézeteinek lényeges megváltozása miatt) és kártalanítási kötelezettség terhe mellett gyakorolhatja.

5. A mű egységéhez (torzításmentességéhez) való joga alapján a szerző tiltakozhat művének bármely jogosulatlan megváltoztatása ellen, ha az becsületére vagy hírnevére sérelmes.

6. A szerző személyhez fűződő joga a mű felhasználásának engedélyezése. Bármely jogosulatlan felhasználás a szerző személyhez fűződő jogát (is) sérti (amellett hogy vagyoni jogát is sértheti).

A szerző személyhez fűződő jogai elvileg időben korlátlanok, bár a nyilvánosságra hozatal jogát csak egy alkalommal, a visszavonás jogát pedig csak életében gyakorolhatja. A szerzői személyiségi jogok védelmében amíg él, maga a szerző jogosult fellépni, halála után pedig az oltalmi időn belül az általa kijelölt személy (a "szellemi hagyaték gondozója") vagy az örököse, az oltalmi időn túl pedig a szerzők érdekvédelmére hivatott szervezetek⁴.

A szerző vagyoni jogai:

A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. A szerzői jogi törvény úgy rendelkezik, hogy főszabály szerint a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

A szerző engedélye szükséges a mű sajátos címének felhasználásához is. A szerzőt megilleti a műben szereplő jellegzetes és eredeti alak kereskedelmi hasznosításának és az ilyen hasznosítás engedélyezésének kizárólagos joga is. A szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek – eltérő megállapodás hiányában – a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia.

A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le. (Ha valamelyik törvény a felhasználási szerződés érvényességét megszabott alakhoz köti, a díjazásról való lemondás is csak a megszabott alakban érvényes!).

Bizonyos, a szerzői jogi törvényben meghatározott esetekben a szerzőt a mű felhasználásáért megfelelő díjazás illeti meg anélkül is, hogy a felhasználás engedélyezésére kizárólagos joga volna. A sokszor érdekeiket nehezen védeni tudó szerzőket védi a törvényi rendelkezés, amely kizárhatja az ilyen díjazásról való lemondás jogát.; A szerző ilyen kizáró rendelkezés hiányában is csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le a díjazásról.

A szerzői jog szerint különösen akkor számíttat jogosulatlanok a felhasználás, ha arra törvény vagy az arra jogosult nem adott szerződéssel engedélyt, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet. A felhasználó köteles a szerzőt vagy jogutódját, illetve a közös jogkezelő szervezetet a felhasználás módjáról és mértékéről tájékoztatni. Ez alól a szigorú szabály alól csak az oktatási célra felhasználás – korlátokkal! – és a tudományos munkákban felhasznált idézetek jelentenek kivételt.

A szerzői mű felhasználásának fontosabb eseteit a szerzői jogról szóló törvény külön is kiemeli. Ezek a következők:

- a) a többszörözés,
- b) a terjesztés,

---

⁴ https://ugyintezes.magyarorszag.hu/ugyek/410006/420015/Szerzoi_jog20091202.html, 2010. szeptember 05-ei állapot szerint

- c) a nyilvános előadás,
- d) a nyilvánossághoz közvetítés sugárással vagy másként,
- e) a sugárzott műnek az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával a nyilvánossághoz történő továbbközvetítése,
- f) az átdolgozás,
- g) a kiállítás.

A vagyoni jogok időben nem korlátlanok, csak a szerző életében és a halálát követő év első napjától számított hetven éven át részesülnek védelemben.

A határidőt társszerzők esetén külön-külön, szerzőtársak esetén az utoljára elhunyt szerzőtárs halálát követő év első napjától kell számítani. A vagyoni jogokkal életében a szerző, halála után a jogutódja (örököse) rendelkezhet. Az oltalmi idő leteltével a művet díjazás nélkül, szabadon lehet felhasználni. Munkaviszony alapján, munkaköri kötelezettség keretében alkotott mű (szolgálati mű) esetén a szerző személyhez fűződő és vagyoni jogaira speciális jogszabályi előírások vonatkoznak. Így például eltérő megállapodás hiányában a mű átadásával a vagyoni jogokat a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg⁵.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Olvasa el figyelmesen a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok csoportosításáról szóló szövegrészt! Tekintse át a szerzői jogviszony szerkezetével kapcsolatos ismereteket, majd próbálja meg önállóan megfogalmazni, mit tekintünk szerzői műnek!

---

⁵ 1999. évi LXXVI. tv. 30. §.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Foglalja össze röviden, mikor tekinthető egy alkotás szerzői műnek?

---

2. feladat

Fogalmazza meg a társszerző és a szerzőtárs közötti különbségeket!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

- a) egyéni eredeti jellege van (akár tartalmában, akár formájában);
- b) valamilyen rögzített formában jelenik meg (azaz mások számára hozzáférhető, megismerhető, reprodukálható);
- c) legalább egy minimális alkotói színvonalat elér (a laikus, "naiv alkotások" színvonalát legalább minimális mértékben meghaladja).

2. feladat

akkor minősül a közösen készült mű szerzője szerzőtársnak, ha a közös mű egységes és oszthatatlan, önálló művekre nem bontható szét, ha önálló részletekre bontható, akkor társszerzőkről beszélünk. A szerzőtársakat a szerzői jogok egymás közti viszonyukban az alkotásban való közreműködés arányában illetik meg (ha ez nem állapítható meg: egyenlő arányban). Ha a közös mű önállóan is felhasználható részekre szétválasztható, társszerzőkről beszélünk. A társszerzőket a szerzői jog külön-külön, az egyes részekre önállóan illeti meg.

AZ ALKOTÓMŰVÉSZET SPECIÁLIS SZERZŐI JOGI VÉDELME. A VÉDJEGYOLTALOM LÉTREJÖTTE.

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Munkatársaival egy új komposztkeveréket állítottak össze. A kereskedők érdeklődnek fejlesztésük iránt, de a termelés beindítása rengeteg munkát és jelentős befektetést igényel.

Hogyan tovább? Honnan teremtsék elő a termeléshez szükséges erőforrásokat. Mielőtt belevág, tájékozódjon arról milyen lehetőségeket kínál a szerzői jog az önök által kifejlesztett eljárás felhasználására és védelmére!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A FELHASZNÁLÁSI SZERZŐDÉS

A szerzői művek akkor lépnek a nyilvánosság elé és nyernek jogi védelmet, amikor felhasználják őket. A védelmükre létrehozott úgynevezett felhasználási szerződések a kötelmi jog körébe sorolhatók, így itt is érvényesül a szerződési szabadság elve⁶.

Kivételesen, jogszabály által meghatározott esetekben az ilyen felhasználási szerződések csak a szerzői jogok érvényesítésére létrehozott közös jogkezelő szervezet, az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület vagy más érdekvédelmi szervezet útján köthetők meg. A szerződések tartalmát a felek általában szabadon határozhatják meg, törvényi korlátok inkább csak a szerzői érdekek fokozottabb védelme érdekében fordulnak elő. Az ilyen – kötelezően betartandó, jogi szakkifejezéssel: kógens – normáktól a szerzők hátrányára tilos eltérni (előnyükre természetesen megengedett). A felhasználási szerződéseket főszabályként írásban kell megkötni.

A legfontosabb felhasználási szerződéstípusok:

1. a kiadói szerződés,
2. a (rádiós és televíziós) sugárzási szerződés,
3. a színpadi előadási és

---

⁶ 1999. évi LXXVI. tv. 42. §.

4. a megfilmesítési szerződés.

A szerzői felhasználási szerződés alapján tehát a szerző a védett szerzői mű érzékelhetővé tételére (többszörözésre, nyilvános előadásra, közvetítésre stb.) jogi felhatalmazást ad (engedélyt, licencet). A jövőben létrehozandó művek esetén annak rendelkezésre bocsátását, átadását is vállalja. A felhasználó ellenszolgáltatásként díj fizetésére köteles.

A SZERZŐDÉSEK TARTALMA

A felhasználói jog általában nem kizárólagos, azaz a szerző ugyanarra a műre más felhasználóval is köthet szerződést. Ha a felhasználó kizárólagos jogot akar szerezni, azt a szerződésben kifejezetten ki kell kötni (rendszerint magasabb ellenérték fejében).

Ugyanez a helyzet a felhasználói jog továbbadásának jogával: kifejezett kikötés hiányában a felhasználó csak a szerző beleegyezésével ruházhatja át a felhasználói jogot. A képzőművészeti alkotás (a törvény szóhasználata szerint a "műpéldány") tulajdonjogának átruházása nem jelenti a szerzői jogok átruházását, más esetekben pedig az átadott példány (pl. a kézirat) a szerző tulajdonában marad.

JÖVŐBEN MEGALKOTANDÓ MŰRE SZÓLÓ SZERZŐDÉS

A felhasználási szerződés egy jövőben megalkotandó műre is szólhat, az elkészült mű elfogadásáról a felhasználó a jogszabályban megállapított határidő alatt köteles nyilatkozni. Az ilyen művet a felhasználó akár többször is visszaadhatja a szerzőnek kijavítás végett.

Ha a szerző megtagadja a kijavítást, vagy kellő határidőre nem végzi el, a felhasználó díjfizetés nélkül elállhat a szerződéstől. Ha a szerző elvégzi a kijavítást, de a mű ezután sem alkalmas a felhasználásra, akkor a szerzőt csak mérsékelt díjazás illeti meg.

A felhasználással szükségképpen együtt járhatnak kisebb, a mű lényegét nem érintő változtatások, ezeket a szerző köteles végrehajtani, vagy eltérni, hogy ezeket a felhasználó végrehajtsa.

SZOMSZÉDOS JOGOK VÉDELME

A szerzői jog védelemben részesíti a szerzői alkotásokon kívül azokat a tevékenységeket is, amelyek szorosan kapcsolódnak a szerzői alkotó munkához.

Ilyen tevékenység az előadóművészeké, a hangfelvételt előállítóké, illetve a saját műsort vezeték útján a nyilvánossághoz átvivőké. Ezeket a tevékenységeket foglalja a szerzői jogi törvény az úgynevezett **szomszédos jogok** kategóriájába.

A szomszédos jogok védelme tehát nem a szerzőt óvja, hanem a szerzői alkotások felhasználására jogosultak (jogtulajdonosok) érdekeinek a védelmét valósítja meg. Természetesen a két szabályozás viszonyában a szerzői jogvédelem az elsődleges, így a szomszédos jogosultak jogvédelme nem befolyásolhatja a szerzői jogok védelmét, nem sértheti, korlátozhatja, akadályozhatja a szerzői érdekek érvényesülését.

Miért van szükség az előadóművészek jogvédelmére? Az előadóművész a szerzői mű interpretálása során maga is rajta hagyja személyiségét a művön, ettől a sajátos lenyomattól, új egyedi minőség jön létre, ami gazdasági értéket is képvisel. Gondoljunk csak Latinovits Zoltán vagy épp Hobo híres József Attila – versmondásaira!

A hangfelvételek az első forgalomba hozatal évének végétől, a nem rögzített előadások az előadás évének végétől, a rádió- és televízióműsorok a sugárzás (átvitel) évének végétől számított ötven évig részesülnek jogi oltalomban.

Az előadóművész hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy:

1. rögzítetlen előadását rögzítsék;
2. rögzített előadását többszörözzék terjesszék;
3. előadását sugározzák, vagy más módon közönséghez közvetítsék.

Hozzájárulás esetén is megilleti az előadóművészt az a személyhez fűződő jog, hogy nevét feltüntessék, és hogy a felhasználás mentes legyen az olyan jellegű torzítástól, amely a becsületére vagy hírnevére sérelmes.

Vagyoni jogként az előadóművészt díjazás illeti meg (a szabad felhasználás eseteit kivéve). Előadóművészek együttese a hozzájárulási jogot képviselője útján gyakorolhatja, a név feltüntetésének joga pedig az együttest, az együttes vezetőjét és a főbb közreműködőket illeti meg⁷

HANGFELVÉTEL ELŐÁLLÍTÓJÁNAK JOGVÉDELME

A hangfelvételek előállítóinak védelme először a hanglemezgyártók jogainak védelmét jelentette, ma már bármely más hangrögzítési technika idetartozik.

A hangfelvétel előállítójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a hangfelvételt többszörözzék; terjesszék; vezetékek útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy tegyék a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg⁸.

---

⁷ 1999. évi LXXVI. tv. 73–75.§.

⁸ https://ugyintezes.magyarorszag.hu/ugyek/410006/420015/Szerzoi_jog20091202.html.
2010. szeptember 05-ei állapot alapján

A hozzájárulás fejében a hangfelvétel előállítóját díjazás illeti meg. Ha a kereskedelmi forgalomban kapható hangfelvételt (vagy másolatát) közvetlenül sugározzák (pl. egy helyi rádióadó), vagy más módon a nyilvánossághoz közvetítik (pl. strandon, üzletben, vendéglátóhelyen stb.), a mű szerzőjét, az előadóművészt és a hangfelvétel előállítóját egyaránt díjazás illeti meg. Az említett jogosultak hozzájárulása szükséges a hangfelvételek egyes példányainak nyilvános használatba adásához és bérbeadásához, valamint más módon történő terjesztéséhez (pl. az "internetre viteléhez") is, szintén díjazás fejében. A hangfelvétel előállítóját is megilleti a névjog⁹.

A RÁDIÓ- ÉS TELEVÍZIÓ-SZERVEZETEK JOGAINAK VÉDELME, A FILMEK ELŐÁLLÍTÓINAK VÉDELME

A szerzői műveket és a hangfelvételeket egyre nagyobb arányban – természetesen ellenérték fejében – a rádió- és televízió-szervezetek használják fel, a felhasznált művekből egyéni-eredeti műsorokat állítanak össze. Ez igencsak drága tevékenység, egy-egy költségesebb műsor elkészítése akár tíz- vagy akár százmillió forintos nagyságrendű összegbe kerülhet, ezért a jogalkotó védi ezeket a szervezeteknek a méltányolható érdekeit is. E védelem teszi lehetővé, hogy főszabály szerint a rádió- vagy a televízió-szervezet hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy műsorát:

1. más rádió- vagy televízió-szervezetek sugározzák, illetve a nyilvánossághoz átvigyük (pl. kábelén);
2. rögzítsék;
3. rögzítés után többszörözzék;
4. olyan helyiségben közvetítsék, amely belépti díj ellenében hozzáférhető a közönség számára.
5. vezeték útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy tegyék a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg¹⁰.

A felsorolt esetekben a hozzájárulásért díjazás jár. A rádió- és televízió-szervezetekre vonatkozó szabályokat a kábeles műsorszolgáltatás (saját műsornak a nyilvánossághoz vezeték útján történő átvitele) esetén is megfelelően alkalmazni kell

---

⁹ 1999. LXXVI. tv. 76–79. §.

¹⁰ 1999. évi LXXVI. tv. 80. §.

A rádió- és televízió-szervezetekéhez nagyon hasonló, de mégis attól eltérő a filmet előállítók helyzete is.

A film előállítójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a filmet: többszörözzék; terjesszék, ideértve a nyilvánosság részére történő haszonkölcsönbe adást is; vezetékek útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy tegyék a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg.

A felsorolt esetekben a film előállítóját díjazás illeti meg¹¹

A SZOMSZÉDOS JOGOK DÍJÁNAK MEGFIZETÉSE

A szerzőket, előadóművészeket, hangfelvétel-előállítókat és a rádió- vagy televízió-szervezeteket megillető díjak beszedése és felosztása jogszabályban meghatározott módon történik (a szabad felhasználás esetei itt is kivételt képeznek).

Díjat kell fizetni a rádió- vagy televízió műsorokba belefoglalt, valamint a kép- vagy hanghordozón forgalomba hozott művek magáncélú másolásáért is. Mivel az aligha lenne járható út, hogy például az éves adóbevallásban megkérdeznék: "Ön, az elmúlt évben hány zeneszámot töltött le illegálisan?", ezért ezeket a díjakat az üres kép- és hanghordozók vételárába beépítve ezek vásárlói fizetik meg.

Beszédésükről és felosztásukról szintén az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület gondoskodik¹².

A VÉDJEJYOLTALOM

A gazdasági kapcsolatok során a szerzői jogi oltalomhoz hasonló jelentősége van, az egyes termékek eredetiségét, "szerzőiségét" védő védjegyeknek. Gondoljunk csak bele, mennyi bosszúságot tud szerezni használójának egy eredeti termék helyett beszerzett sokszor silány minőségű utánpótló!

A védjegy az árujelzők legfontosabb fajtája. A védjegy, mint árujelző, az egyes áruk és szolgáltatások azonosítására, egymástól való megkülönböztetésére, a fogyasztók tájékozódásának előmozdítására szolgáló jogi oltalom. A gazdasági verseny alapvető eszköze, kiemelkedő szerepet játszik a marketing és a reklám területén.

---

¹¹ 1999. évi LXXVI. tv. 82. §.

¹² Alapvető tudnivalók a szerzői jogról. Magyar Szabadalmi Hivatal 2008. 30.old.

2. ábra. Korabeli áruvédjegy

Védjegy lehet szó, szóösszetétel, beleértve a személyneveket és a jelmondatokat, betű, szám ábra, kép, szín, színösszetétel, hang- vagy fényjel, hologram, sík vagy térbeli alakzat, beleértve az áru vagy a csomagolás formáját, és ezek kombinációja, ha

- megkülönböztetésre alkalmas és grafikailag ábrázolható,
- nem áll fenn a lajstromozásával szemben feltétlen kizáró ok (pl. általánosan használják az áru megjelölésére), vagy
- viszonylagos kizáró ok (pl. más javára azonos vagy azzal összetéveszthetőségig hasonló védjegy már oltalmat nyert).

Védjegyoltalmat szerezhet bármely természetes és jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, függetlenül attól, hogy folytat-e gazdasági tevékenységet. A védjegyjogosultnak kizárólagos joga van arra, hogy a védjegyet az árujegyzékben szereplő árukkal kapcsolatban használja, illetve használatára másnak engedélyt (licencia) adjon.

A magyar jog szerint egy adott termékre Magyarországon a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott védjegybejelentéssel, Európai közösségi védjegybejelentéssel, külföldiek számára nemzetközi bejelentéssel a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodás és a Madridi Jegyzőkönyv alapján is megszerezhető a védjegyoltalom.

Az oltalom a Magyar Szabadalmi Hivatal általi lajstromozással keletkezik a bejelentés napjára visszaható hatállyal és a bejelentéstől számított tíz évig tart. A jogosult kérésére további tíz-tíz éves időtartamokra megújítással meghosszabbítható¹³.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Tekintse át, mivel foglalkozik a felhasználási szerződés! Mit tartalmaznak ezek a megállapodások? Nézze át a szomszédos jogok oltalmáról szóló szövegrészt, melyek azok a tipikus területek, amelyeket a szomszédos jogok fogalmával foglalunk össze?

Olvassa el figyelmesen a védjeggyel és a védjegyoltalommal kapcsolatos szövegrészeket! Milyen kapcsolat lehet a védjegy és a szerzői jog között? Tekintse át, a védjegyekkel szemben támasztott követelményeket!

---

¹³ 1997. évi XI. tv. 11. §.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Melyek a fontosabb felhasználási szerződéstípusok?

---

2. feladat

Milyen követelményeknek kell megfelelnie egy védjegynek?

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A kiadói szerződés, a (rádiós és televíziós) sugárzási szerződés, a színpadi előadási és a megfilmesítési szerződés

2. feladat

Lehet szó, szóösszetétel, beleértve a személyneveket és a jelmondatokat, betű, szám ábra, kép, szín, színösszetétel, hang- vagy fényjel, hologram, sík vagy térbeli alakzat, beleértve az áru vagy a csomagolás formáját, és ezek kombinációja, ha

- megkülönböztetésre alkalmas és grafikailag ábrázolható,
- nem áll fenn a lajstromozásával szemben feltétlen kizáró ok (pl. általánosan használják az áru megjelölésére), vagy viszonylagos kizáró ok.

A SZERZŐI JOG KORLÁTAI. A SZERZŐI JOG MEGSÉRTÉSÉNEK JOGKÖVETKEZMÉNYEI

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Egy ismerőse felhívta telefonon, és elmondta, hogy az elmúlt héten hallott egy szakmai konferencián az önök által kifejlesztett új csodakomposztról, az előadó az önök keverékének lehetséges összetételéről és várható hatásairól beszélt. Ön egyszerre büszke, hiszen eredményeik szakmai nyilvánosságot kaptak, és bosszús is: épp egy fontos tárgyalás előtt állnak egy nagy gyártó céggel, amely felhasználási szerződést kötne önökkel a komposzt gyártására? Vajon most kútba esik mindez? Vannak-e olyan események, alkalmak ahol az önök hozzájárulása nélkül is "használhatják" a találmányukat? Mit tehetnek a jogosulatlan felhasználók ellen?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A SZERZŐI JOG KORLÁTAI.

Ahogy más abszolút jogok (mint például a tulajdonjog), a szerzői jog sem korlátlan: a szerző is köteles tiszteletben tartani mások alanyi jogait, különösen más szerzők jogait, és eltérni a közérdekű törvényes korlátokat.

A közérdekű korlátok indoka kettős. Az első indok az, hogy mielőtt egy szerző szerzővé, azaz alkotóképesé válna, bőségesen merít (merítenie kell) az egész társadalom addig felhalmozott és éppen aktuális tudásából. A társadalom – az államon keresztül – jelentős anyagi ráfordításokkal támogatja a közoktatást, a kultúrát és a tudományt, méltányos és igazságos tehát, hogy valamennyit vissza is kapjon abból, amit már előzőleg adott.

A második indok az, hogy a szerzők is a társadalmi közösség tagjai, így nekik is, miként a társadalom minden egyes tagjának elemi érdeke az egész társadalom kulturális színvonalának emelése, a "kiművelt emberfők" sokaságának gyarapítása, a felhalmozott társadalmi tudás bővítése¹⁴.

---

¹⁴ ugyintezes.magyarorszag.hu/ugyek/410006/420015/Szerzoi_jog20091202.htm. 2010. szeptember 05-ei állapot szerint.

A törvényi korlátok a szerző vagyoni jogait érintik: a törvény által meghatározott esetekben a szerző hozzájárulása és díjazás nélkül szabad a művet felhasználni. Ezeket az eseteket nevezzük a szabad felhasználás eseteinek. Fontos kiemelni, hogy a szabad felhasználás csak annyiban megengedett és díjtalan, amennyiben nem károsítja a mű rendes felhasználását és nem károsítja a szerző jogos érdekeit¹⁵. A szabad felhasználás eseteire a törvény kifejezetten is rögzíti a joggal való visszaélés tilalmát: a szabad felhasználás nem irányulhat rendeltetésével ellentétes célra¹⁶.

SZABAD FELHASZNÁLÁS KULTURÁLIS, TUDOMÁNYOS ÉS TÁJÉKOZTATÁSI CÉLRA

Oktatás és tudományos ismeretterjesztés céljára az idézés terjedelmét meghaladóan is megengedett a mű részleteinek (vagy kisebb terjedelmű mű egészének) átvétele, de csakis a szerző nevének és a forrásnak a megjelölésével. Átvételnek minősül a mű olyan mértékű felhasználása más műben, amely az idézést meghaladja¹⁷.

A szabad felhasználás másik nagy területe az írott és elektronikus sajtó által nyújtott információ-szolgáltatáshoz kapcsolódik. A tömegtájékoztatási eszközök, csakis információ nyújtása céljából, az időszerűség és az alkalomszerűség figyelembevételével tájékoztatást adhatnak. Tény- és híryananyagot tartalmazó közleményeket – a forrás megjelölésével átvehetnek; a nyilvános tárgyalások és beszédek tartalmát felhasználhatják; gazdasági és politikai cikkeket – a forrás és a szerző megnevezésével – átvehetnek, ha az átvételt az eredeti közzétételkor nem zárták ki. A televízió alkalomszerűen bemutathat egyes képzőművészeti alkotásokat¹⁸.

A nyilvánosságra hozott művek iskolai célokra és iskolai ünnepélyeken, nemzeti ünnepeken, egyházak vallási szertartásain és a vallási ünnepségeken, valamint a szociális és időskori gondozás keretében felhasználhatóak, feltéve hogy azokon a haszonszerzés kizárt (nincs belépődíj, a szereplők sem díjazottak stb.).

---

¹⁵ Alapvető tudnivalók a szerzői jogról. Magyar Szabadalmi Hivatal 2008. 13. old.

¹⁶ 1999. évi LXXVI. tv. 33. §.

¹⁷ 1999. évi LXXVI. tv. 34. §.

¹⁸ 1999. évi LXXVI. tv. 36. §. (1)–(2) bek.

3. ábra. Szerzői művek szabad felhasználása egy konferencián¹⁹

Ugyanilyen feltétellel a művek alkalomszerű, zártkörű előadás (pl. konferencia, kongresszus) keretében is előadhatók. Bárkinek joga van egy már nyilvánosságra hozott mű részletét idézni, a szerző és a forrás megjelölésével, kisebb terjedelemben, torzítástól mentesen. Idézni tipikusan az irodalmi és a tudományos művekből lehet.

A SZABAD FELHASZNÁLÁS EGYÉB ESETEI

Nyilvánosságra hozott műről bárki készíthet másolatot, ha az nem szolgálja sem a forgalomba hozatal, sem a jövedelemszerzés célját, és nem sérti a szerző jogos érdekeit (építészeti műveket és műszaki létesítményeket azonban tilos lemásolni).

Szabad felhasználásnak minősül a mű magánművelődés (olvasás, tanulás) céljára történő felhasználása is.

Ugyancsak megengedett a művek saját tulajdonú, egyes példányainak haszonkölcsönbe adása, ingyenes, szíveségi használata, ez azonban nem vonatkozik a szoftverekre, továbbá a filmalkotásokra és más audiovizuális művekre (hanglemezekre, CD-kre, műsoros audio- és videó-kazettákra). Az utóbbiak ingyenes használata azonban költségvetési szervként működő nyilvános közkönyvtárakban megengedett²⁰.

¹⁹ <http://www.ccsr.ac.uk/sars/conference/programme/images/conference.jpg>

²⁰ https://ugyintezes.magyarorszag.hu/ugyek/410006/420015/Szerzoi_jog20091202.html. 2010. szeptember 05-ei állapot szerint.

A SZERZŐI JOG BITORLÁSÁNAK OBJEKTÍV SZANKCIÓI

A szabad felhasználás jogszerű esetein kívül minden egyéb engedély nélküli vagy a szerző jogait sértő felhasználás jogellenesnek minősül. A jogellenes felhasználás eseteit és minden más, a szerzői jogot sértő magatartást összefoglaló elnevezéssel szerzői jogbitorlásnak nevezzük (pl. "kalózkidás", más művének saját név alatti kiadása, torzítás stb.).

Szerzői jogbitorlás esetén a szerző (vagy annak jogutóda) a következő objektív alapú (a jogsértő vétkességétől, azaz szándékosságától vagy gondatlanságától független, a jogsértés tényén alapuló) polgári jogi igényeket támaszthatja:

1. kérheti a jogsértés tényének bírósági megállapítását (ami önmagában elegendő elégtételt jelenthet a sértett fél számára, de lehet további igényeinek az alapja is);
2. kérheti a jogsértés, vagy az azzal közvetlenül fenyegető cselekmények abbahagyására kötelezést, illetőleg a jogsértő jövőre nézve szóló eltiltását a jogsértéstől;
3. megfelelő elégtételadást kérhet (esetleg nyilvánosság előtt);
4. kérheti a jogsértő helyzet megszüntetését (pl. dolog megsemmisítését, jogsértő mivoltától való megfosztását), illetve a jogsértést megelőző állapot helyreállítását, továbbá a kizárólag vagy elsősorban a jogsértéshez használt eszközök és, anyagok, valamint a jogsértéssel előállott dolgok lefoglalását, meghatározott személynek történő átadását, kereskedelmi forgalomból való visszahívását, onnan való végleges kivonását, illetve megsemmisítését;
5. követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését (ezen belül a jogszerűen járó díjat is);

A szerző követelheti, hogy a jogsértő szolgáltatson adatot a jogsértéssel érintett dolgok vagy szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, a jogsértő felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatokról (elsősorban hangkazetták és szoftverek illegális másolása és terjesztése esetén)²¹.

A SZERZŐI JOG MEGSÉRTÉSÉNEK EGYÉB SZANKCIÓI

Ha a jogsértés a bitorlónak felróható (azaz a jogsértést szándékosan vagy gondatlanságból követte el), a jogosult az előbbi igényeken túlmenően teljes (vagyoni és nem vagyoni) kártérítést követelhet. Ha a jogsértés a felhasználónak súlyosan felróható, ugyanakkor a díj és a kártérítés a felróhatóság fokával nem áll arányban, a bíróság a szankció súlyosítása érdekében a jogsértőt közérdekű bírság megfizetésére is kötelezheti.

---

²¹ 1999. évi LXXVI. tv. 94. §. (1) bek.

A szerzői jogok megsértésének súlyosabb eseteit – a szerzői jog fokozottabb védelme érdekében – a büntető törvénykönyv bűncselekménnyé nyilvánította és büntetni rendeli²². A polgári jogi és a büntetőjogi szankciók egyidejűleg, párhuzamosan is alkalmazhatók.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A szöveg figyelmes elolvasása után próbálja meg röviden megindokolni, miért kell korlátozni a szerzők jogait! Tekintse át azokat az eseteket, amikor nem kell a szerző engedélye a felhasználáshoz ! Milyen lehetőségei vannak a szerzőnek, ha valaki túllépi ezeket?

---

²² 1978. évi IV. tv. 329 – 329/C §.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Egészítse ki a táblázatot! Írja az egyes fogalmakat a megfelelő oszlopba!

színpadi előadás,oktatás, tudományos ismeretterjesztés, megfilmesítés, többszörözés	
Szabad felhasználás	Jogdíj és engedélyköteles felhasználás

2. feladat

Mit jelent az, hogy a szerzői jognak vannak közérdekű korlátai?

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Szabad felhasználás: oktatás, tudományos ismeretterjesztés

Jogdíj és engedélyköteles felhasználás: színpadi előadás, megfilmesítés, többszörözés

2. feladat

Azt jelenti, hogy mielőtt egy szerző szerzővé, azaz alkotóképpé válna, bőségesen merít (merítenie kell) az egész társadalom addig felhalmozott és éppen aktuális tudásából. A társadalom – az államon keresztül – jelentős anyagi ráfordításokkal támogatja a közoktatást, a kultúrát és a tudományt, méltányos és igazságos tehát, hogy valamennyit vissza is kapjon abból, amit már előzőleg adott. Emellett a szerzők is a társadalmi közösség tagjai, így nekik is, miként a társadalom minden egyes tagjának elemi érdeke az egész társadalom kulturális színvonalának emelése, a "kiművelt emberfők" sokaságának gyarapítása, a felhalmozott társadalmi tudás bővítése. A közérdekű korlátok a szerző vagyoni jogait érintik.

MUNKKAA

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

https://ugyintezes.magyarorszag.hu/ugyek/410006/420015/Szerzoi_jog20091202.html – 2010.09.05.

Alapvető tudnivalók a szerzői jogról. Magyar Szabadalmi Hivatal 2008.

http://www.mszh.hu/vedjegy/nemzeti_ut/ – 2010.09.05.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv.

AJÁNLOTT IRODALOM

156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről

158/2000. (IX. 13.) Korm. rendelet a reprográfiára szolgáló készülékek körének meghatározásáról;

117/2004. (IV. 28.) Korm. rendelet a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 38. §-ának (5) bekezdésében szabályozott szabad felhasználás esetében a nyilvánosság egyes tagjaihoz való közvetítés és a számukra történő hozzáférhetővé tétel módjának és feltételeinek meghatározásáról;

16/1999. (XI. 18.) NKÖM rendelet a szerzői és szomszédos jogok közös kezelését végző egyesületek nyilvántartásának részletes szabályairól;

18/2006. (IV. 12.) IM rendelet a Magyar Szabadalmi Hivatal által vezetett önkéntes műnyilvántartás részletes szabályairól.

<http://www.mszh.hu> – a Magyar Szabadalmi Hivatal honlapja

<http://www.artisjus.hu> – a Magyar Szerzői Jogvédő Egyesület Iroda honlapja

A(z) 0981–06 modul 011–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 211 04 0100 52 01	Címfestő
54 211 04 0100 52 02	Számítógépes dekoratőr
54 211 10 0100 33 01	Kerámiakészítő
54 211 17 0100 52 01	Üvegfestő, olmozottüveg készítő
54 215 01 0010 54 01	Hangszerkészítő és -javító (vonós)
54 215 01 0010 54 02	Hangszerkészítő és -javító (pengetős)
54 215 01 0010 54 03	Hangszerkészítő és -javító (vonókészítő)
54 215 01 0010 54 04	Hangszerkészítő és -javító (zongora)
54 215 01 0010 54 05	Hangszerkészítő és -javító (cimbalom)
54 215 01 0010 54 06	Hangszerkészítő és -javító (fafúvós)
54 215 01 0010 54 07	Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós)
54 215 01 0010 54 08	Hangszerkészítő és -javító (ütős)
54 215 01 0010 54 09	Hangszerkészítő és -javító (orgona)
54 215 01 0100 31 01	Zongorahangoló
54 211 01 0000 00 00	Alkalmazott fotográfus
54 211 02 0000 00 00	Bőrműves
54 211 03 0000 00 00	Bútorműves
54 211 04 0000 00 00	Dekoratór
54 211 05 0000 00 00	Díszlet- és jelmeztervező asszisztens
54 211 06 0000 00 00	Díszműkovács
54 211 07 0000 00 00	Divat- és stílustervező
54 211 08 0010 54 01	Általános festő
54 211 08 0010 54 02	Díszítő festő
54 211 09 0010 54 01	Alkalmazott grafikus
54 211 09 0010 54 02	Képgrafikus
54 211 10 0000 00 00	Keramikus
54 211 11 0000 00 00	Könyvműves
54 213 03 0000 00 00	Mozgóképi animációkészítő
54 213 03 0100 31 01	Animációs film-rajzoló
54 211 13 0010 54 01	Aranyműves
54 211 13 0010 54 02	Cizellőr
54 211 13 0010 54 03	Drágakőfoglaló
54 211 13 0010 54 04	Ezüstműves
54 211 13 0010 54 05	Fémműves
54 211 13 0010 54 06	Lánckészítő
54 211 14 0000 00 00	Porcelánfestő és -tervező asszisztens
54 211 15 0010 54 01	Bronzműves és szoboröntő
54 211 15 0010 54 02	Díszítő szobrász
54 211 15 0010 54 03	Kőszobrász
54 211 16 0010 54 01	Kézinyomó
54 211 16 0010 54 02	Kéziszövő
54 211 16 0010 54 03	Kézműves
54 211 16 0010 54 04	Textilrajzoló és modelltervező asszisztens
54 211 17 0000 00 00	Üvegműves
54 211 18 0000 00 00	Zománcműves
52 214 01 0000 00 00	Lakberendező

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

3 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató